

BodemBreed

FORUM

UITVOERINGSPROGRAMMA

BODEM & ONDERGROND

Grondwater en Omgevingswet

31 januari 2019 Utrecht

Inhoud

- Taken irt grondwaterkwaliteit
- Bevoegdheden irt grondwaterkwaliteit
- Samenwerken aan grondwaterkwaliteit
- Kaderrichtlijn water
 - Doelen
 - Relatie met bodemverontreiniging
 - Monitoring
- Implementatie omgevingswet

Dé plek voor bodemprofessionals

BodemBreed
FORUM

UITVOERINGSPROGRAMMA
BODEM & ONDERGROND

Taken (grondwater)

	Provincie	Waterschap	Gemeente	
Gebiedsgerichte coördinatie taken en bevoegdheden	provincie als gebiedsregisseur			Primair verantwoordelijk voor fysieke leefomgeving
Grondwaterbeschermingsgebieden	In verordening gebieden aanwijzen en regels opstellen ter bescherming grondwaterkwaliteit			
Kaderrichtlijn water en grondwaterrichtlijn	Regionaal waterprogramma voert uit	Waterbeheerprogramma houdt rekening met regionaal waterprogramma		
KRW monitoring	grondwaterlichamen	Oppervlaktewaterlichamen in regionale wateren		
Beheer watersystemen	In verordening wordt beheer watersystemen toebedeeld	beheer watersysteem van regionale wateren - waterbeheerprogramma - waterschapsverordening	Omgevingsplan houdt rekening met gevolgen watersysteem	
Toedelen functies en regels stellen			In omgevingsplan worden functies toebedeeld	

BodemBreed
FORUM

UITVOERINGSPROGRAMMA
BODEM & ONDERGROND

Bevoegdheden (grondwater)

	Gemeente	Waterschap	Provincie
Decentrale regels	Omgevingsplan	Waterschapsverordening	Omgevingsverordening
Rijksregels			
<i>Milieubelastende activiteiten</i>	Bevoegd Gezag, tenzij...		Open bodemenergiesystemen
<i>Wateractiviteiten</i>		Bevoegd gezag, tenzij...	In Bal aangewezen vergunningplichtige grondwateronttrekkingen
Maatwerk	Omgevingsplan	Waterschapsverordening	Omgevingsverordening

Dé plek voor bodemprofessionals

Bevoegdheden (grondwater)

		Provincie	Waterschap
Grondwateronttrekkingen			
	Industriële toepassingen	> 150.000 m ³ /jr	< 150.000 m ³ /jr
	Drinkwatervoorziening	X	
	Overige (o.a. agrarisch)		X

Dé plek voor bodemprofessionals

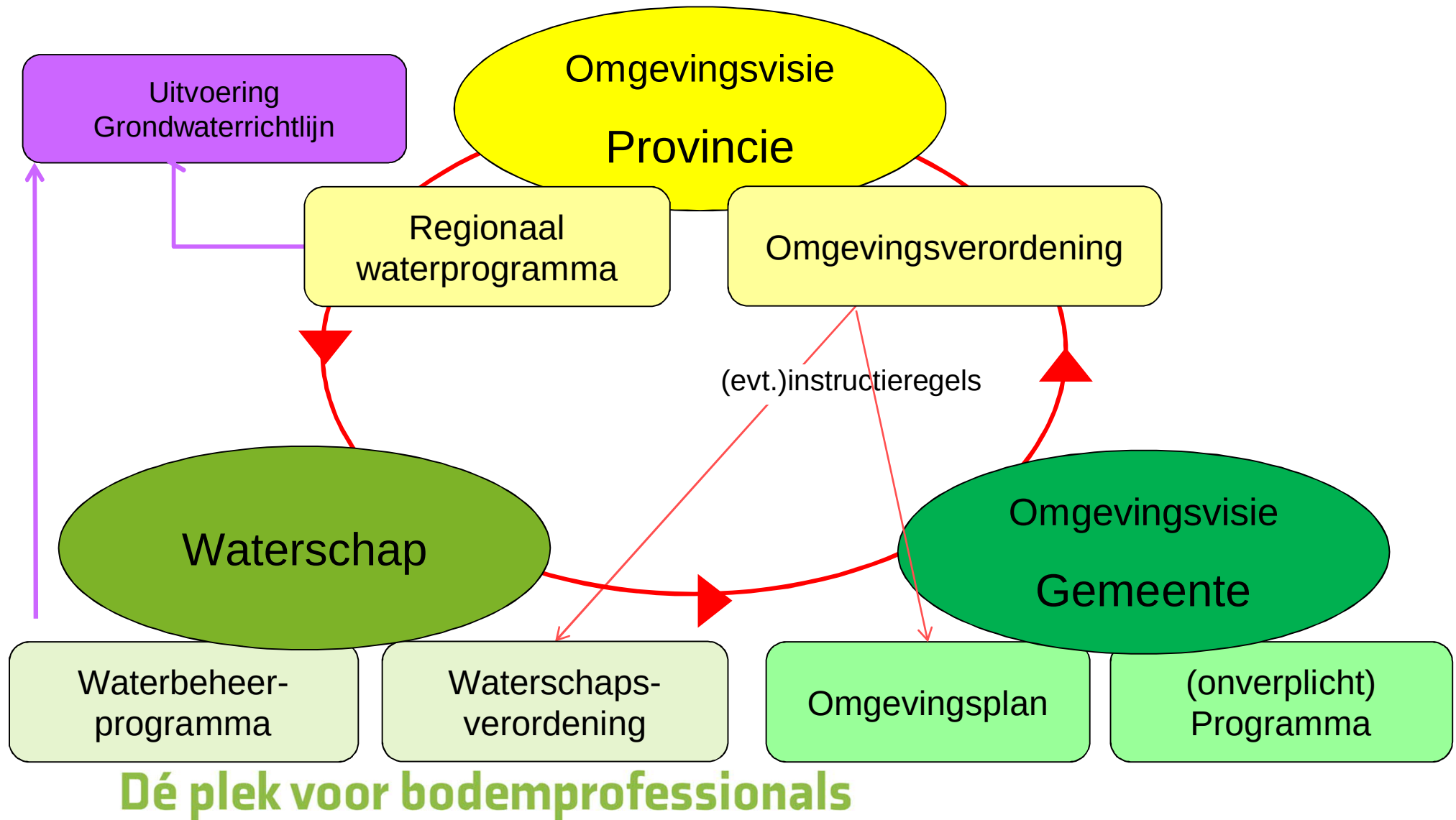

BodemBreed
FORUM

UITVOERINGSPROGRAMMA
BODEM & ONDERGROND

Activiteit	Oogmerk rijksregels en maatwerk
Milieubelastende activiteiten	a. het waarborgen van de veiligheid, b. het beschermen van de gezondheid, c. het beschermen van het milieu, waaronder het beschermen van de kwaliteit van lucht, bodem en de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen, het zuinig gebruik van energie en grondstoffen en een doelmatig beheer van afvalstoffen.
Wateractiviteiten	a. het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, b. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen, c. de vervulling van de op grond van deze wet aan watersystemen toegekende maatschappelijke functies, d. het beschermen van de doelmatige werking van een zuiveringstechnisch werk.

Dé plek voor bodemprofessionals

BodemBreed
FORUM

UITVOERINGSPROGRAMMA
BODEM & ONDERGROND

Samenwerken (2/2)

Verbeteren
grondwaterkwaliteit

Beïnvloeden
grondwaterkwaliteit

Planvorming
(onverplicht) programma

De grondwaterkwaliteit dient verbeterd te worden. Welke maatregelen neem ik?

Ik ga ontwikkelen in de ondergrond zonder doelstelling tav grondwaterkwaliteit

Uitvoering
*Omgevingsverordening
Waterschapsverordening
Omgevingsplan*

Hoe zorg ik dat activiteiten in het grondwater bijdragen aan het bereiken van mijn doelen en iig niet bedreigen? Welke regels stel ik?

De regels ter bescherming van de grondwaterkwaliteit hebben invloed op mijn ontwikkelkansen. Dus praat ik mee!

Dé plek voor bodemprofessionals

Kaderrichtlijn water en grondwaterrichtlijn

Dé plek voor bodemprofessionals

Algemeen

Kaderrichtlijn water (KRW) kent doelen voor

- Oppervlaktewater
- Grondwater
- Beschermde gebieden
- Water bestemd voor menselijke consumptie

Grondwaterrichtlijn (GWR) beschrijft

- Procedure om toestand doelstelling te bepalen
- Hoe te bepalen welke maatregelen aan de orde zijn
- Uitzonderingsbepalingen

Dé plek voor bodemprofessionals

KRW doelen grondwater(kwaliteit)

1. Bereiken goede chemische toestand
2. Geen achteruitgang toestand
3. Ombuigen significante en stijgende trends
4. Voorkomen en beperken inbreng van verontreinigende stoffen in het grondwater (*prevent & limit*)

Het Bkl implementeert de verwezenlijking van deze doelen door:

- Opname omgevingswaarde goede chemische toestand
- Uitleg wanneer doel bereikt is en wanneer maatregelen aan de orde zijn
- Verplichting om in **alle waterprogramma's** maatregelen vast te stellen

Dé plek voor bodemprofessionals

KRW doel water bestemd voor menselijke consumptie

Maatregelen in
regionaal
waterprogramma
(provincie)

Beoogde resultaten doel

- Streven naar verbetering kwaliteit water teneinde de zuiveringsinspanning te verminderen
- Voorkomen achteruitgang kwaliteit water bestemd voor menselijke consumptie

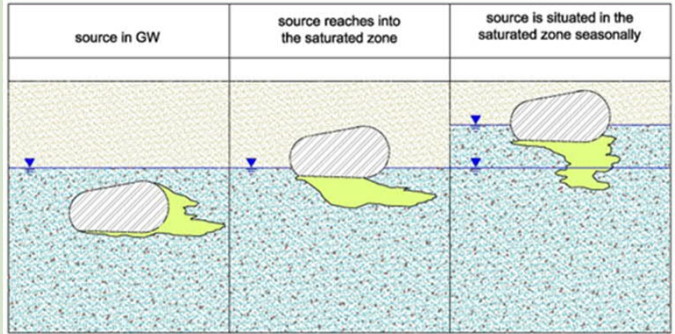
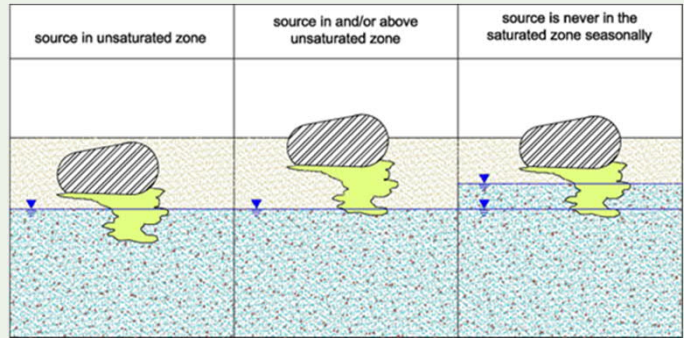
Bepalen status doel

- In grondwaterlichamen waarin waterwinlocaties gelegen zijn
 - Waterwinlocatie = *> 10 m³ dagelijks onttrokken of voor > 50 personen*
- O.b.v. monitoring van indicatoren die provincie uitvoert

Let op: gaat over meer dan alleen drinkwater!
Dé plek voor bodemprofessionals

Prevent & Limit

<i>Bron: Guidance document no. 17</i>		Inbreng	Bron
		Direct	Geheel, gedeeltelijk of tijdelijk in het grondwater
		Indirect	In onverzadigde zone van de bodem of (deels) daarbuiten

Dé plek voor bodemprofessionals

Prevent & Limit

Om welke stof gaat het?

Gevaarlijk geduide verontreinigende stof

Niet als gevaarlijk geduide verontreinigende stof

Is er sprake van een nadelig effect?

Receptor niet / niet voldoende achtergrondconcentratie

Nadelig effect bij receptor

Maatregelen in alle
waterprogramma's

Welke maatregelen
nodig?

Algemene inbreng te

Inbreng te beperken ten einde
de kwaliteit van het grondwater niet te verslechteren of een
significante stijgende trend te veroorzaken

Is er een beroep mogelijk op
een uitzonderingsbepaling?

Inbreng voortvloeiend uit een diffuse verontreiniging
waardoor een maatregel technisch niet mogelijk is

Er is geen onmiddellijk of toekomstig gevaar voor
het ontvangende grondwater

Het verwijderen van de verontreiniging uit de
bodem/ondergrond is een onevenredig kostbaar

BodemBreed
FORUM

UITVOERINGSPROGRAMMA
BODEM & ONDERGROND

Prevent & limit en de Wbb

	Norm	Inbreng	Geen gevaar voor grondwater	Is maatregel kosteneffectief
Geen verontreiniging	< streefwaarde	Nee	n.v.t	n.v.t.
Niet-ernstig	< I	Ja	Ja	n.v.t.
Ernstig, geen spoed	>I	Ja	Nee	Nee en dus wachten op natuurlijk moment
Ernstig en spoed	>I en spoedeisendheid	Ja	Nee	Ja
Ernst en spoed (GGB)	>I en spoedeisendheid	Ja	Nee	Nee, dus wordt het beheerst

Dé plek voor bodemprofessionals

KRW monitoring (grondwaterlichamen)

- Provincie voert grondwaterdeel KRW monitoring uit
- Minister stelt monitoringsprogramma vast, ook voor grondwaterlichamen
 - *Uitzondering:* provincie stelt deel van het monitoringsprogramma vast ter uitvoering van aanvullende trendbeoordelingen
- Inhoud KRW monitoringsprogramma (grondwaterlichamen)
 - Methoden (diverse protocollen)
 - Omgevingswaarden goede chemische en goede kwantitatieve toestand
 - KRW doelstellingen grondwater en water bestemd voor menselijke consumptie
 - Aanvullende trendbeoordelingen verontreinigingspluimen

Dé plek voor bodemprofessionals

BodemBreed
FORUM

UITVOERINGSPROGRAMMA
BODEM & ONDERGROND

Aanvullende trendbeoordelingen

Welke verontreinigingspluimen?

- Bestaande pluimen die het bereiken van alle KRW doelen voor grondwater in gevaar kunnen brengen en;
- Indien het effect nog niet beoordeeld is

Wat levert monitoring op:

- Informatie dat:
 - Pluimen vanuit verontreinigde locaties zich niet verspreiden
 - De chemische toestand niet verslechterd
 - Er geen risico is voor de menselijke gezondheid en milieu
- Informatie of maatregelen aan de orde zijn

NB. veel al onderzocht i.k.v. Wbb. Provincie dient werkwijze te ontwikkelen waar nog aanvullende monitoring nodig is en richt zich hierbij tot alle verontreinigende stoffen en beperkt zich niet tot grondwaterlichaamniveau

Dé plek voor bodemprofessionals

Implementatie omgevingswet

Handreiking Grondwaterkwaliteit Omgevingswet

- Gaat over taken en bevoegdheden / Samenwerken/ Casuïstiek
- Ondersteunt overheden uitvoering te geven aan grondwaterkwaliteitsbeheer
- Begeleiding door klankbordgroep met vertegenwoordigers overheid

Risicotoolbox Grondwater

- Opdracht aan RIVM voor ontwikkeling beoordelingskader en eventueel normeringssystematiek voor grondwater
- Vervolg eerder onderzoek met opties voor nieuw normeringssystematiek:
 - *Voorkeurswaarde*: grens schoon/vies
 - *Triggerwaarde*: grens geen risico/ risico niet uit te sluiten
 - Aandacht voor gevoelige en niet-gevoelige functies (zoals drinkwater)
- Ondersteuning decentrale overheden bij bepalen waar maatregelen aan de orde zijn of beoordelen activiteiten
- Begeleiding door klankbordgroep met vertegenwoordigers overheid

Dé plek voor bodemprofessionals

Tot slot

- Bodemverontreiniging is van invloed op meerdere taken aangaande grondwater
- Zowel verontreinigingen in vaste bodem als grondwater van invloed op grondwaterkwaliteit
- Er is niet één handelingsperspectief voor een bodemverontreiniging → afhankelijk vanuit welke taak je naar de verontreiniging kijkt!
- Gebied met haar specifieke eigenschappen, maatschappelijke opgaven en belangen bepalen wijze waarop invulling gegeven wordt aan taak onder Ow
- Samenwerken is cruciaal!

Dé plek voor bodemprofessionals

Disclaimer

- Dit een ambtelijk werkdocument, op basis van de internetconsultatieversie van het Aanvullingsbesluit Bodem Omgevingswet als het Invoeringsbesluit als de reeds gepubliceerde Amvb's. Deze versie is bedoeld om voorlichting te geven op basis van de huidige stand van zaken. Zowel het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet als het Invoeringsbesluit is nog niet definitief.
- Hoewel gestreefd is naar volledigheid, is de tekst op onderdelen nog niet volledig uitgewerkt. Op een aantal punten moeten ontwerpbeslissingen worden genomen in samenspraak met andere beleidsafdelingen, vertegenwoordigers van decentrale overheden en externe deskundigen. Ook moeten tekst, structuur en formuleringen nog nader worden afgestemd op de overige conceptregelgeving onder de Omgevingswet.
- Dringend verzoek aan iedereen om prudent met dit concept om te gaan en waar nodig het bovenstaande ook onder de aandacht van anderen te brengen.
- Volgens de huidige planning zal het Aanvullingsbesluit Bodem rond mei aan het parlement aangeboden worden.

Dé plek voor bodemprofessionals